

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS 27. KONGRESS

Rezolūcija

Par izglītības finansēšanas reformu

Liepājā, 2016. gada 20. maijā

Valdības nespēja pildīt pedagojiem un sabiedrībai dotos solījumus izglītības finansējuma uzlabošanā strauji tuvina nozares krīzi, kas apdraud pozitīvu attīstību valstī kopumā. Vairāku gadu garumā valdības ir piedāvājušas dažādus finansēšanas modeļus, kas nespēja risināt sasāpējušās problēmas skopuma dēļ – neviens no valdībām neizšķīrās par vērā ņemamu papildus līdzekļu ieguldīšanu izglītībā, toties katrs no modeļiem maldināja sabiedrību, solot būtiski (no 1,6 līdz pat 2 reizēm) palielināt pedagogu atalgojumu.

Sabiedrībā un valsts pārvaldē arvien vairāk izpaužas zināšanu trūkums par valsts un pašvaldības kompetencēm, par iespējām līdzdarboties politiskajos un pārvaldes procesos, jo šādi jautājumi nav iekļauti ne pamatskolas, ne vidusskolas programmās.

Vērtējot pēdējo Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) piedāvāto modeli, Latvijas Pašvaldību savienības kongress konstatē, ka:

- 1) atalgojuma reforma nav saistīta ar izglītības satura uzlabojumu, tā neveicinās darbaspēka kvalitātes uzlabojumu, bet var samazināt pedagogu motivāciju turpināt darbu skolās,
- 2) katru gadu pieaug vidējais atalgojums tautsaimniecībā, bet pedagogu atalgojums proporcionāli neaug līdzi, papildus nodokļu pieaugums no darba ražīguma pieauguma netiek izmantots izglītībai – piedāvātais finansējuma palielinājums 9 miljonu eiro apmērā nav pietiekams pat 5-6 gadīgo apmācības izmaksu palielinājumam,
- 3) nespējot finansēt piedāvātās izmaiņas, IZM piedāvā iegūt papildus līdzekļus uz pašvaldību rēķina, pārkāpjot subsidiaritātes un tiesiskās palāvības principus un atsakoties turpmāk finansēt līdz šim valdības atbildībā esošos pasākumus,

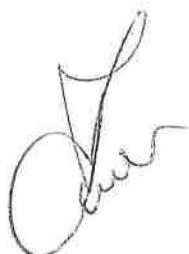
- 4) prettiesisks pašvaldību izdevumu pieaugums (vērtējums - vairāk kā 92,7 miljoni eiro) dažādos modeļa variantos veidojas daudzās jomās, tai skaitā:
- pirmsskolas pedagogiem 1,5-4 gadīgo bērnu apmācībai (pieaugums – 24 milj. eiro, līdzšinējais finansējums 40miljoni eiro),
 - pagarinātās dienas grupu pedagogu finansējumam (vērtējums – līdz 5,5 milj. eiro),
 - bibliotekāriem (vērtējums – līdz 1 milj. eiro),
 - interešu izglītības pedagogiem (vērtējums – līdz 3,2 milj. eiro),
 - profesionālās ievirzes pedagogiem (vērtējums – līdz 32,5 milj. eiro, tai skaitā mūzikas un mākslas skolām 15 milj.),
 - internātskolu uzturēšanai (vērtējums – 5 miljoni eiro),
 - 1-4 klases skolēnu ēdināšanai (vērtējums – 20 miljoni eiro),
 - pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu uzturēšanai (vērtējums 1,5 miljoni eiro) un audzēkņu stipendijām,
 - nododot 40 speciālo pirmsskolas izglītības iestādes pašvaldību finansējumā,
- 5) piedāvātās normatīvās skolēnu skaita/pedagogu skaitu attiecības neņem vērā iedzīvotāju blīvumu, daļai pašvaldību šo normatīvu lietošana novestu pie krasa valsts mērķdotāciju samazinājuma pedagogu atalgojumam (pedagogi ir informēti par gaidāmo algu pieaugumu),
- 6) saskaņā ar normatīviem aprēķinātais slodžu skaits lielā daļā skolu neļauj turpināt mācību procesu, jo nebūs iespējams nodrošināt mācību programmās paredzēto stundu skaitu, citos gadījumos – nebūs iespējams apmaksāt izdevumus kontaktstundu gatavošanai un audzināšanai, citos gadījumos novedīs pie aprēķinātā atalgojuma samazinājumu salīdzinot ar esošo situāciju,
- 7) uz ūsu pārejas laiku paredzētie pasākumi (papildus koeficienti mazajām skolām līdz 6.klasei, iespēja veidot apvienotās nodarbības vairākām klasēm u.c.) tikai daļēji atliek piedāvātās reformas sekas – lauku un mazpilsētu depopulācijas paātrināšanu.

Iepriekš minētais izraisa pamatotas bažas par notikumu attīstību tuvākā gada laikā un turpmākajām sekām.

Latvijas Pašvaldību savienības kongress aicina valdību:

- 1) neīstenot pedagogu atalgojuma reformu uz pašvaldību budžeta rēķina,
- 2) uzņemties atbildību par mācību procesa 2016./2017. mācību gadam nodrošinājumu visos gadījumos, kad piedāvātajā reformā aprēķinātais slodžu skaits nebūs pietiekams, nodrošinot attiecīgu papildus finansējumu,
- 3) nodrošināt, ka netiek samazināti mācību procesa atbalsta pasākumi, nodrošinot attiecīgu papildus finansējumu,
- 4) budžeta ietvarā 3 gadiem, ko pieņems kopā ar 2017. gada valsts budžetu, iestrādāt grafiku reālam vispārējās izglītības pedagogu algu pieaugumam,
- 5) mūzikas un mākslas skolas pilnā mērā iekļaut atalgojuma reformā,
- 6) nekavējoties, konsultējoties ar pašvaldībām, uzsākt darbu pie izglītības satura reformas, kas
 - kļūtu par pamatu ekonomikas strukturālām pārmaiņām;
 - integrētu mācību priekšmetu programmās vidusskolām zināšanas par pilsoņa līdzdalības formām publiskajā pārvaldē, mācot iemaņas kā iesaistīties politikā un kā atšķirt ES, valsts un pašvaldību kompetence esošus jautājumus, kā efektīvi organizējama publiskā pārvalde un publiskā sektora ekonomika,
- 7) nekavējoties uzsākt darbu jauno pedagogu sagatavošanas programmu reorganizēšanai pedagoģiskajās augstskolās un reģionālu pedagogu tālākizglītības metodiskā atbalsta centru izveidošanai.

Latvijas Pašvaldību savienības
priekšsēdis

Andris Jaunsleiris